

Verslag PSG Natuurpunt Scousele 9 mei 2018

Locatie : Natuurhuis Steendorp

Aanwezig: 12 personen

1. Vandaag breien we een vervolg aan de vorige vergadering aan en gaan we op zoek naar grassen in de natuur rondom het natuurhuis.
2. Aan de hand van het alomtegenwoordige **straatgras (Poa annua)**, legt Freddy de **kenmerken van grassen** uit. De bloeiwijze van straatgras is een pluim, die bestaat uit één centrale aarspil met gesteelde aartjes. De pluimaartjes liggen bij straatgras in één vlak t.o.v. de centrale aar. De bloem van grassen heeft kelk- en kroonblaadjes, maar bij grassen noemen we dit kelk- en kroonkafjes. De familie Poaceae, waar het straatgras toe behoort, is de meest gekende die uit duizenden soorten grassen bestaat. De stengel van gras noemen we de halm. De bladeren beginnen met de bladschede aan een knoop op de halm. De knoop is een groeipunt dat de holle stengel verdeelt in compartimenten. De bladschede omvat de halm tot de plaats waar de schede overgaat in de bladschijf. De bladschijf is dan afstaand van de halm. De overgang van de bladschede naar de bladschijf is de bladvoet, deze is dikwijls behaard en heeft al dan niet een vliezig tongetje, dat gerafeld of getand kan zijn. De haartjes dienen om water en parasieten tegen te houden. De bladvoet kan oortjes hebben die de stengel geheel of gedeeltelijk omvatten. Grassen hebben parallelnervige bladeren en in regel tweeslachtige bloemen. Straatgras heeft een gekield blad, d.w.z. dat de middennerf verdikt is en het blad in de lengte samengevouwen het de vorm van een kiel van een boot heeft.
3. Verderop vinden we **ruige zegge (Carex hirta)**. Ruige zegge behoort tot de familie van de cypergrassen of Cyperaceae. De stengel is driekantig en in de top dicht bebladerd. De bladeren zijn sterk behaard vooral dicht bij de schede. De vruchtjes van zegge noemt men urntjes. Bij ruige zegge zijn de urntjes gesnaveld. De vorm van de urntjes is een determinatiekenmerk. De aren zijn éénslachtig.
4. De volgende grassoorten behoren allemaal tot de Poaceae. **Gestreepte witbol (Holcus lanatus)** heeft zijn naam te danken aan de rode streepjes op de onderste bladschede. De plant is wit- en dichtbehaard.
5. **Fioringras (Agrostis stolonifera)** is een gras met heel fijne bladeren.
6. Bij het **gewoon reukgras (Anthoxanthum odoratum)** is de overgang van bladschede naar bladschijf rood en gewimperd met vaak rood tongetje. De aartjes zijn kort gesteeld en dus is de bloeiwijze een pluim.
7. Bij de **zachte dravik (Bromus mollis)** hebben de kroonkafjes van de bloeiwijze een naald, de kafnaald, dit is het verlengde van de middennerf van het kafje.
8. Daarnaast vonden we ook nog gewoon langbaardgras (*Vulpia myuros*), glanshaver (*Arrhenatherum eliatum*), kropaar (*Dactylis glomerata*), ruw beemdgras (*Poa trivialis*), struisgras, en zwenkgras. Bij deze 2 laatste heb ik geen latijnse naam gezet omdat de soorten moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn. Het onderscheid tussen riet (*Phragmites australis*) en rietgras (*Phalaris arundinaceae*) is de bloeipluim. Rietgras heeft een vliezig tongetje aan de bladvoet. Riet heeft een haarkrans aan de bladvoet.
9. Terug in het natuurhuis kreeg Freddy nog enkele vragen van vorige vergadering voor geschoteld. Het verschil tussen een aar, schijnaar en een pluim zit in de gesteelde aartjes. Bij een aar zijn er

geen steeltjes, bij een schijnaar zijn er zeer kleine steeltjes aan de aartjes en bij een pluim zitten de aartjes gesteeld op de hoofdas.

10. Een tweede vraag is: zijn graspollen stuifmeel? Het antwoord was kort Ja

11. Een andere vraag gaat over het aantal grassoorten. In de presentatie van vorige vergadering sprak Herman over 8000 soorten. Als antwoord hierop noemt Freddy een lijstje op van de meest voorkomende plantenfamilies nl.:

- Compositen: 25 000 soorten
- Orchideeën: 18 000 soorten
- Vlinderbloemige : 17 000 soorten
- Grassen : 9 000 soorten
- Kleefkruid, walstrofamilie, sterbladigen: 7 000 soorten

Uit deze opsomming volgt een discussie waarom bepaalde families meer soorten hebben en andere minder en ook over de strategieën die bepaalde planten volgen om succesvol te zijn. Maar hierover gaat Joke ons meer uitleg geven in de vorm van een presentatie die ze dan in een van de volgende vergaderingen naar voren zal brengen.

Jammer genoeg is er weinig tijd overgebleven om de meegebrachte grassen en andere planten nader te bekijken met loep en bino. Misschien is dit iets voor de volgende vergadering.

Freddy vermeldt nog een interessant boek over zeggen, nl. Zeggen in Limburg , Jan Hermans & Paul Spreuwenberg, 2015, Uitgave van de Stichting Natuurpublicaties Limburg.

Herman Van Broeck heeft onze ontdekkingen ingegeven op waarnemingen.be .

Door omstandigheden valt de vergadering in juni weg en zal de volgende vergadering plaats hebben op 12 september 2018.

Greet